

Heinrich Reininger

A szálalás elvei

HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt.

Heinrich Reininger

A szálalás elvei

avagy

a korosztályos erdők átalakítása

HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt.
Budapest, 2010.

Borító: Grafik Oberhofer, Villach
Címkép: Heinrich Reininger, Aigen

A szövegrészek között levő fényképeket és a rajzokat – köszönetet érdemlően – a szerző bocsátotta a kiadó rendelkezésére.

A kiadás az alábbi mű fordításával készült:

Reininger, Heinrich: Das Plenterprinzip
oder Überführung des Altersklassenwaldes
Heinrich Reininger – Graz, Stuttgart: Stocker, 2000
ISBN 3-7020-0874-8

Fordította: Román Pál, Román Péter és Román József

Nyelvi és szakmai lektorálás:
Dénes Margit, Keresztes György és Dr. Standovár Tibor

Szerkesztette és jegyzetekkel ellátta:
Keresztes György és Dénes Margit

ISBN 978 963 88475 1 5

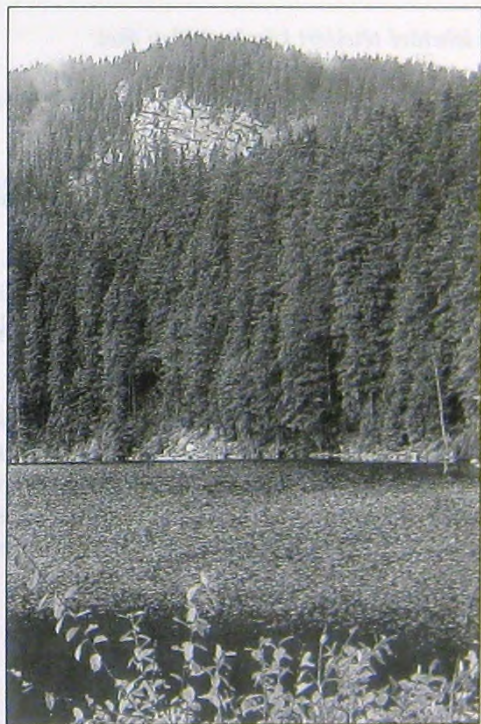
© Copyright by Leopold Stocker Verlag, Graz 2000; Nachdruck 2006

Kiadja a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt.
Vezető: Lukács Sándor vezérigazgató
Nyomdai előkészítés: B' Artbox Grafikai Stúdió
Nyomás: SZEL-KER Nyomda

Ezen a vízen
és ezen a réten
hallható az erdő szívverése

Adalbert Stifter

A Plöckensteini tó fölött, a sziklafalban álló obeliszk felirata,
amelyet 1876-ban emeltek a megbecsülés jeléül a Cseh-erdő költőjének,
Adalbert Stifternek.

ELŐSZÓ

A múlt évszázad erdőművelésének három legfőbb eredménye az erdei termőhelyek feltérképezése, a vadkár enyhítése és az erdőfeltárás.

Áttörést jelentettek először is a talaj- és termőhelykutatás nagy eredményei, amelyek a termőhelyek osztályozásával, majd a termőhely-térképek összeállításával elősegítették a visszatérést a termőhelyre illő fafaj megválasztásához és az elegyes erdőkhez. A természetes fajösszetételű erdők garantálják a flóra és a fauna természetes fajgazdagságát és az erdőtalaj egészségét⁽¹⁾.

Az élőhelynek megfelelő erdőgazdálkodás kedvező hatásaként – statisztikailag is kimutatható módon – jelentkezik erdeinkben a fenyőfélék korábbiakban túlzott arányának visszaesése, de az elegyfaajok aránya növekedést mutat. E sikerekhez hozzájárult a vadlétszám csökkenése és a lombos faanyag piacának kedvező alakulása is.

Elhamarkodottság volna azt gondolni, hogy az elegyes erdők egyre gyakoribb telepítése és a természetes felújítás önmagukban kimerítik a „természetközeli erdőgazdálkodás” fogalmát. E fogalom csak a vágásterület nélküli gazdálkodással lehet teljes.

A harmadik pont, az erdőfeltárásnak az erdőművelést nagymértékben segítő szerepe, amelyet az ismert mondás magyaráz meg, amely így hangzik: „Az útépítés erdőművelés”. Nagy melléfogás lenne azonban az intenzív erdőfeltárás előnyeit csupán abban látni, hogy a fakitermelő- és faanyagszállító gépek számára jól megközelíthetővé teszi az erdőt, hozzáférhetővé a kitermelt faanyagot, ezáltal gyorsítva a feldolgozó üzemekbe való juttatását is. Az erdők gazdálkodási célú feltárása ennél többet kell, hogy nyújtson, még hozzá az eddigi, hagyományos használati módokon túlmutató, kíméletesebb erdőhasználat lehetőségét.

A szálalógazdálkodás alapelveinek megfelelően történő – a faegyedekre egyenként koncentráció – felhasználás összhangban van az erdőben zajló természetes folyamatokkal és azok szabályszerű lefolyásával. A természetes folyamatok szabad érvényesülése magában hordozza a természetes felújítás alkalmazási lehetőségének általánosságát, és a nevelővágásokat nélkülöző gazdasági erdő képe jelenti a csúcspontot. A mennyiségi termeléstől a minőség irányába történő elmozdulás az erdőgazdálkodást a szerfanevelés magasabb szintjére juttatja és a hozama is jobb. A szálalás önmagában oldja meg az erdőállomány stabilitásának eddig megoldatlan problémáit, mivel tagoltabb, szerkezetileg gazdagabban szerveződött erdőt eredményez. Ez az erdeinkben természetes módon kialakuló fafajösszetétel és állomány szerkezet a stabilitás döntő és tudományos szempontból is leghangsúlyosabb követelménye, amely kellő mértékben csak a szálalógazdálkodás alapelveinek alkalmazásával valósítható meg.

Az ókori egyiptomiak mondása, amely szerint „Az út maga a cél”, az erdőgazdálkodásra – a rendkívül hosszú termesztési ciklusok miatt – minden más ágazathoz képest fokozottan érvényes, s a legfőbb cél a jelenben, hogy a szálalás alapelvei szerint járjuk az utat.